A

23128 **120 MINUTES**

1. शीतोष्णादिद्वन्द्वसहिष्णुता नाम किम् ?

   A) शमः B) दमः C) तितिक्षा D) उपरमः

2. असर्पभूते रज्जौ सर्पारोपवद्वस्तुन्यवस्त्वारोपः---।

   A) अध्यारोपः B) अनुशयः C) अर्थापत्तिः D) अभावः

3. कर्मेन्द्रियाणि कति ?

   A) दश B) नव C) द्वादश D) पञ्च

4. एवं पञ्चीकृतपञ्चभूतेभ्यःकस्य उत्पत्तिः?

   A) सूक्ष्मप्रपञ्चस्य B) स्थूलप्रपञ्चस्य
   C) आकाशस्य D) मनुष्यस्य

5. तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि। कः?

   A) देही B) द्रोही C) मोही D) मृतः

6. संभावितस्य चाकीर्तिः.......... अतिरिच्यते।

   A) जननात् B) मरणात् C) पठनात् D) सहनात्

7. वीतरागभयक्रोधः ----- मुनिरुच्यते।

   A) सन्यासी B) पण्डितः C) स्थिरधीः D) कपटः

8. गतासूनगतासूंश्चनानुशोचन्ति। के ?

   A) पामराः B) पाण्डवाः C) पण्डिताः D) देवाः

9. शिष्यस्तेƒहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् ।केन एवमुक्तम् ?

   A) अर्जुनेन B) कृष्णेन
   C) सञ्जयेन D) जनमेजयेन

10. पञ्चतन्त्रेषु प्रथमः तन्त्रभागः कः?

A) लब्धप्रणाशः B) काकोलूकीयम्

C) मित्रलाभः D) मित्रभेदः

11. अमरसिंहकृतस्यअमरकोशस्य नामान्तरं किम् ?

A) निघण्टुः B) नामलिङ्गानुशासनम्

C) वैजयन्ती D) विश्वकोशः

12. संसारमहीरुहस्य बीजाय नमः। कोƒत्र प्रस्तुतः?

A) कृष्णः B) रामः C) शिवः D) इन्द्रः

13. नाट्यशास्त्रे कस्मिन्नध्याये रसमधिकृत्य सूत्रमस्ति ?

A) प्रथमे B) चतुर्थे C) षष्ठे D) दशमे

14. नारायणीयस्तोत्रकाव्ये कति दशकानि सन्ति ?

A) दश B) विंशति C) अशीति D) शतम्

15. अथ शब्दानुशासनम् इति कस्मिन् ग्रन्थे प्रथममेव निर्दिष्टम् ?

A) अष्टाध्याय्याम् B) वार्तिकेषु

C) महाभाष्ये. D) लघुसिद्धान्तकौमुद्याम्

16. तस्मिन्नद्रौ कतिचिदबलाविप्रयुक्तः स कामी---- इत्यत्र वृत्तं किम् ।

A) गीतिः B) मालिनी C) स्रग्धरा D) मन्दाक्रान्ता

17. ऋग्वेदे प्रथममण्डले प्रथमसूक्ते प्रथममन्त्रे का देवता परामृष्टा ?

A) इन्द्रः B) अग्निः C) प्रजापतिः D) रुद्रः

18. जनासः इति कुत्र प्रयोगो दृश्यते ?

A) रघुवंशे B) वेदे

C) नैषधीयचरिते D) माघकाव्ये

19. राजतरङ्गिणी इति इतिहासकाव्यस्य कर्ता कः?

A) कल्हणः B) बिल्हणः C) जल्हणः D) अतुलः

20. धनञ्जयेन रचितः नाट्यशास्त्रग्रन्थः कः?

A) अभिनयदर्पणम् B) शृङ्गारप्रकाशः

C) दशरूपकम् D) एकावली

21. यथोचितं योजयत-

a. कवर्गः 1. तालव्यः

b. पवर्गः 2. कण्ठ्यः

c. टवर्गः 3. ओष्ठ्यः

d. चवर्गः 4. मूर्धन्यः

A) a-1, b-2, c-3, d-4 B) a-2, b-3, c-4, d-1

C) a-2 ,b-1, c-3, d-4 D) a-2, b-3, c-1, d-4

22. गायत्रीमन्त्रेण का देवता उपवर्णिता ?

A) इन्द्रः B) रुद्रः C) सविता D) विष्णुः

23. अविमारकनाटकस्य कर्ता कः?

A) शूद्रकः B) भासः C) कालिदासः D) भवभूतिः

24. मेल्पुत्तूरनारायणभट्टपादकृतः व्याकरणग्रन्थः।

A) प्रक्रियासर्वस्वम् B) लघुकौमुदी

C) प्रक्रियाकौमुदी D) पदमञ्जरी

25. अर्थशास्त्रं कौ नमस्कृत्य प्रारभते?

A) कामन्दकपिशुनौ B) इन्द्राग्नी

C) वायुपवनौ D) शुक्रबृहस्पती

26. भुजङ्गप्रयातवृत्तेकः गणः प्रयुज्यते?

A) भगणः B) सगणः C) मगणः D) यगणः

27. शार्दूलविक्रीडितवृत्तेप्रतिपादं कति अक्षराणि स्युः?

A) 12 B) 15 C) 17 D) 19

28. ------ विशेषश्चेदुपमानोपमेययोः।

A) दीपकम् B) अनन्वयः C) व्यतिरेकः D) दृष्टान्तः

29. मलयालं कस्मिन् भाषागोत्रे अन्तर्भवति?

A) केल्टिक् B) द्राविड C) आर्य D) चैनीस्

30. वैदिकमन्त्रेषु मुख्यतया परामृष्टा देवता का ?

A) इन्द्रः B) कितवः C) वरुणः D) रुद्रः

31. सोराष्ट्राणां(Zoroastrian) वैदिकग्रन्थः कः?

A) सामवेदः B) अथर्ववेदः

C) नाट्यवेदः D) सेन्ट् अवस्था

32. एतेषु अर्थसङ्कोचस्य(Contraction of meaning) उदाहरणं किम् ?

A) तैलम् B) पिता C) पङ्कजम् D) द्वादश

33. यण् प्रत्याहारे अन्तर्भूताः वर्णाः के ?

A) इ उ ऋ लृ B) क ख ग घ C) य व र ल D) ह र ल प

34. दिनक्षपामध्यगतेव सन्ध्या। का अत्र सन्ध्यया उपमिता?

A) धेनुः B) सुदक्षिणा C) दिलीपः D) वसिष्ठः

35. यथोचितं योजयत-

a. ऊरुभङ्गम् 1. भवभूतिः

b. महावीरचरितम् 2. कुलशेखरः

c. मुद्राराक्षसम् 3. भासः

d. सुभद्राधनञ्जयम् 4. विशाखदत्तः

A) a -3, b -1, c -2, d -4 B) a -1, b -2, c -4, d -3

C) a -2, b -1, c -4, d -3 D) a -3, b -1, c -4, d -2

36. भगवद्गीतायां कति अध्यायाः सन्ति ?

A) दश B) नव C) द्वादश D) अष्टादश

37. कितवसूक्तं कस्मिन् वेदे वर्तते?

A) सामवेदे B) यजुर्वेदे C) ऋग्वेदे D) अथर्ववेदे

38. मोहमुद्गरस्य नामान्तरं किम्?

A) आत्मानुभूतिः B) भज गोविन्दम्

C) सौन्दर्यलहरी D) विवेकचूडामणिः

39. उर्वशी कालिदासस्य कस्मिन् नाटके नायिका भवति।

A) मालविकाग्निमित्रे B) ऊरुभङ्गे

C) शाकुन्तले D) विक्रमोर्वशीये

40. समराङ्कणसूत्रधार इति ग्रन्थस्य कर्ता कः?

A) बिल्हणः B) भोजः C) श्रीहर्षः D) धनिकः

41. विलापवर्णनासु प्रायेण स्वीकृतं वृत्तं किम्?

A) हरिणी B) वियोगिनी C) मालिनी D) शालिनी

42. समर्थनीयस्यार्थस्य------ समर्थनम्।

A) व्यतिरेकः B) अनुमानम्

C) काव्यलिङ्गम् D) दीपकम्

43. निर्मक्षिकम् इत्यत्र कः समासः?

A) अव्ययीभावः B) तत्पुरुषः C) कर्मधारयः D) बहुव्रीहिः

44. रघुवंशकाव्यानुसारेण दिलीपमहाराजस्य पत्नी का ?

A) कौसल्या B) अरुन्धती C) लोपामुद्रा D) सुदक्षिणा

45. भाषाशास्त्रे अल्पप्राणनियमः(Law of de-aspiration) केन समर्थितः?

A) फोर्चुणेटोव् B) ग्रास्मान् C) वेर्णर् D) ग्रिम्

46. कुमारसंभवकाव्ये परामृष्टः कुमारः कः?

A) गणपतिः B) शास्ता C) सुब्रह्मण्यः D) हिमवान्

47. श्रीहर्षमहाकवेः पिता कः?

A) नोणः B) वरदराजः C) श्रीहीरः D) मातृदत्तः

48. शब्दार्थशासनज्ञानमात्रेण किं न वेद्यते ?

A) वाच्यम् B) लक्ष्यम् C) तात्पर्यम् D) प्रतीयमानम्

49. अर्थान्तरसंक्रमितवाच्यध्वनिः कस्मिन् ध्वनिभेदे अन्तर्भवति ?

A) अभिधामूलध्वनौ B) रसध्वनौ

C) लक्षणामूलध्वनौ D) रसवदलङ्कारे

50. कुन्तकेन अर्थालङ्काराः कस्मिन् वक्रताप्रकारे नियोजिताः?

A) वर्णविन्यासे B) पदे C) प्रबन्धे D) वाक्ये

51. वर्णविन्यासवक्रता पूर्वैः आचार्यैः कथमुपवर्णिता?

A) अनुप्रासत्वेन B) स्वभावोक्त्या C) वक्रोक्त्या D) रसत्वेनθ

52. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा इति सूत्रे केन पदेन आनन्तर्यार्थः गृहीतः?

A) अतः B) ब्रह्म C) अथ D) जिज्ञासा

53. ब्रह्मजिज्ञासा इत्यत्र कस्मिन्नर्थे षष्ठी ?

A) करणार्थे B) शेषार्थे C) कर्मणि D) कर्तरि

54. अतस्मिन् तद्बुद्धिर्नाम कः?

A) अधर्मः B) अध्यासः C) प्रकृतिः D) परा
विद्या

55. जन्माद्यस्य यतः इत्यत्र अस्य इति पदेन कः उद्दिष्टः?

A) ब्रह्म B) प्रपञ्चः C) अविवेकः D) मिथ्या

56. ब्रह्मसूत्रग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?

A) षट् B) पञ्च C) त्रयः D) चत्वारः

57. ब्रह्मसूत्राणां कर्ता कः?

A) जैमिनिः B) बादरायणः C) शाकल्यः D) कपिलः

58. यमः नचिकेतसे कति वरान् अदात् ?

A) एकः B) द्वौ C) पञ्च D) त्रीन्

59. यथोचितं योजयत-

a. भारविः	1. मेघदूतम्
b. दण्डी	2. नैषधीयचरितम्
c. कालिदासः	3. दशकुमारचरितम्
d. श्रीहर्षः	4. किरातार्जुनीयम्

A) a -1, b-2, c-3, d-4 B) a-4, b -3, c -1, d -2
C) a -2, b-1, c -3, d-4 D) a-4, b -3, c -2, d -1

60. मम्मटभट्टमते लक्षणा कतिविधा ?

A) त्रिधा B) षड्विधा C) पञ्चधा D) दशधा

61. काव्यप्रकाशानुसारेण सकलप्रयोजनमौलिभूतं प्रयोजनं किम् ?

A) यशः B) धनम्
C) सद्यःपरनिर्वृतिः D) अमङ्गलनाशः

62. रसव्याख्याने चित्रतुरगन्यायः केन समर्थितः?

A) भट्टलोल्लटेन B) श्रीशङ्कुकेन
C) भट्टनायकेन D) अभिनवगुप्तेन

63. हृदयदर्पणाख्यस्य ग्रन्थस्य कर्ता कः?

A) अभिनवगुप्तः B) श्रीशङ्कुकः

C) भट्टलोल्लटः D) भट्टनायकः

64. आश्चर्यचूडामणौद्वितीयाङ्कःकेन नाम्ना व्यवह्रियते ?

A) पर्णशालाङ्कः B) अग्निशुद्ध्यङ्कः

C) मायासीताङ्कः D) शूर्पणखाङ्कः

65. आश्चर्यचूडामणौकति अङ्काः सन्ति ?

A) सप्त B) अष्टौ C) षट् D) पञ्च

66. शक्तिभद्रः ऐतिह्यानुसारेण केन भुवनभूतिरितिसंज्ञितः?

A) कुलशेखरेण B) श्रीशङ्करेण C) नारायणेन D) अतुलेन

67. अभिज्ञानशाकुन्तलनाटके विदूषकस्यनाम किम् ?

A) माθव्यः B) वसन्तकः C) मैत्रेयः D) वयस्यः

68. शकुन्तला राज्ञे कस्मिन् प्रणयगीतमरचयत् ?

A) ताम्रपत्रे B) भूर्जपत्रे C) पङ्कजपत्रे D) विल्वपत्रे

69. कण्वस्य शिष्यद्वयं किम् ?

A) चैत्रमैत्रेयौ B) शार्Ω रवशारद्वतौ

C) आनन्दकुमारौ D) कपिञ्जलपुण्डरीकौ

70. का नाम घोषवती ?

A) काचन गणिका B) उदयनस्य वीणा

C) पद्मावत्या चेटी D) तडित्

71. चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिरिति कस्मिन् ग्रन्थे निर्दिष्टम् ?

A) मालतीमाधवे B) शाकुन्तले

C) स्वप्नवासवदत्ते D) मुद्राराक्षसे

72. कर्तारः सुलभाः लोके विज्ञातारस्तु दुर्लभाः।कस्येदं वचनम् ?

A) उदयनस्य B) दुष्यन्तस्य

C) यौगन्धरायणस्य D) वसन्तकस्य

73. वराहमिहिरः होराशास्त्रस्य मङ्गलश्लोके कं स्तौति ?

A) विष्णुम् B) सुब्रह्मण्यम् C) चन्द्रम् D) सूर्यम्

74. मनोमातृकारकः ग्रहः कः?

A) भौमः B) बुधः C) चन्द्रः D) गुरुः

75. रामेण इत्यत्र केन सूत्रेण नकारस्य णत्वम् ।

A) रेफः परस्य B) रषाभ्यां नो णः समानपदे

C) शात् D) अचोन्त्यादि टि।

76. राजपुरुषः इत्यत्र कः समासः?

A) बहुव्रीहिः B) कर्मधारयः

C) षष्ठीतत्पुरुषः D) द्विगु :

77. विरमति इत्यत्र कस्मात् सूत्रात् परस्मैपदम् ?

A) विपराभ्यां जेः B) व्याङ्परिभ्यो रमः

C) अनुपसर्गात् D) कर्तरि कर्मव्यतिहारे

78. विद्वांस् शब्दस्य द्वितीयाबहुवचनेरूपम् ?

A) विद्वान् B) विदुषः C) विद्वांसः D) विद्वांसान्

79. दिक् शब्दस्य षष्ठीबहुवचनंकिम् ?

A) दिशानाम् B) दिक्षु C) दिशाम् D) दिग्भिः

80. अस्मद् शब्दस्य पञ्चम्यैकवचनम् किम् ?

A) मह्यम् B) आवाम् C) अस्मत् D) अस्माकम्

81. कृञ् धातोः लिटि परस्मैपदि प्रथमाबहु वचनम् किम् ?

A) चक्रुः B) चक्रिरे C) चक्राते D) चकार

82. व्याकरणस्य मु ख्यप्रयोजनानि कति ?

A) सप्त B) पञ्च C) दश D) एकम्

83. वाग्योगविद्दुष्यति चापशब्दैः। कः अपशब्दैः दु ष्यति ?

A) वाग्योगवित् B) अवाग्योगवित्

C) पण्डितः D) मूढः

84. महाभाष्यस्य प्रदीपव्याख्यानस्य कर्ता कः?

A) नागेशः B) वररुचिः C) कय्यटः D) हरदत्तः

85. व्याख्यानतः-------, न हि सन्देहादलक्षणम् ?

A) ज्ञानम् B) विशेषप्रतिपत्तिः

C) अर्थशङ्का D) संशयज्ञानम्

86. दु ष्टः शब्दः स्वरतो वर्णतो वा ------ न तमर्थमाहु ः?

A) सु ष्ठु प्रयु क्तः B) सम्यक्ज्ञातः

C) मिथ्याप्रयु क्तः D) अप्रयु क्तः

87. कर्तु रीप्सिततमं किम् ?

A) सम्प्रदानम् B) अधिकरणम् C) कर्म D) अपादानम्

88. ध्रुवमपाये*f* पादानम् ।अत्र अपायशब्दस्यार्थः कः?

A) संश्लेषः B) विश्लेषः C) अपवादः D) आधारः

89. वराहमिहिराचार्यस्य होराशास्त्रं केन नामान्तरेण प्रसिद्धं भवति ?

A) दशाध्यायी B) जातकादेशः

C) बृहज्जातकम् D) मुहू र्त्तपदवी

90. बुधस्य नीचराशिः कः?

A) मेषः B) सिंहः C) झषः D) कुम्भः

91. ज्योतिषे जीवः इति पदेन कः ज्ञायते ?

A) रविः B) गुरुः C) शुक्रः D) बुधः

92. कुजस्य स्वक्षेत्रे के ?

A) मेषकीटौ B) सिंहकुलीरौ C) वृषतुले D) मृगकुम्भौ

93. कृष्णाष्टमी कस्मिन् कर्मणि शुभत्वेन स्वीकृता ?

A) अन्नप्राशे B) विद्यारम्भे C) विवाहे D) चौले

94. सितदृक् ज्योतिषे दोषत्वेन गणयति। को नाम सितः?

A) कुजः B) शुक्रः C) शनिः D) रविः

95. जन्मनः 148 दिनादारभ्य 182 दिनपर्यन्तं शोभनः कालः कस्मिन् कर्मणि ?

A) विवाहे B) उपनयने C) अन्नप्राशे D) नामकरणे

96. गृहारम्भे गृहप्रवेशे च निषिद्धं वारद्वयं किम् ?

A) सितमन्दयोः B) अर्कारयोः

C) बुधचन्द्रयोः D) गुरुशुक्रयोः

97. मिहिरः इति पदस्य कः अर्थः?

A) चन्द्रः B) गुरुः C) रविः D) बृहस्पतिः

98. सारावली नाम ज्योतिषग्रन्थस्य कर्ता कः?

A) कल्याणवर्मन् B) श्रीकण्ठः C) हरदत्तः D) भास्करः

99. सिद्धान्तशिरोमणि नाम ग्रन्थः केन विरचितः?

A) भास्करःद्वितीयः B) लल्लः

C) आर्यभटः D) वराहमिहिरः

100. ब्रह्मस्फुटसिद्धान्तस्य कर्ता कः?

A) आर्यभट्टः B) परमेश्वरः C) लगधः D) ब्रह्मगुप्तः

101. आर्यभटीयस्य प्रथमपादस्य नाम किम् ?

A) कालपादः B) गोलपादः

C) गीतिकापादः D) कालक्रियापादः

102. आर्यभटीये द्वितीयतृतीयचतुर्थपादेषुकेन वृत्तेनश्लोकाः रचिताः?

A) आर्या B) अनुष्टुप्

C) वसन्ततिलका D) वंशस्थम्

103. मध्वरिः इत्यत्र केन सूत्रेण सन्धिकार्यः?

A) एचोƒयवायावः B) उरण् रपरः

C) इको यणचि D) अकः सवर्णे दीर्घः

104. अजशब्दात् केन सूत्रेणअजा इति स्त्रीलिङ्गरूपम् ?

A) आडजादीनाम् B) अजादिभ्यष्टाप्

C) अमि पूर्वः D) तस्यैकवचनम् ।

105. रामेण बाणेन हतो बाली इत्यत्र रामपदोत्तरं केन सूत्रेण तृतीया?

A) कृता बहुलम् B) तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन

C) समस्तृतीयायुक्तात् D) कर्तृकरणयोस्तृतीया

106. आधारस्य कतिविधत्वमुक्तम्?

A) द्वित्वम् B) त्रिधात्वम् C) चतुर्धात्वम् D) पञ्चधात्वम्

107. नमःस्वस्तिस्वाहास्वधालंवषड्योगाच्च। अनेन का विभक्तिः विधीयते ?

A) पञ्चमी B) षष्ठी C) चतुर्थी D) सप्तमी

108. तर्कसंग्रहानुसारेणद्रव्याणि कति ?

A) दश B) नव C) द्वादश D) पञ्च

109. असाधारणं कारणम् ------।

A) लिङ्गम् B) परामर्शः C) करणम् D) कार्यम्

110. ज्ञानाकरणकं ज्ञानं नाम किम् ?

A) अनुमानम् B) प्रत्यक्षम् C) शाब्दम् D) संशयः

111. अभावः कतिविधः?

A) दशविधः B) नवविधः C) चतुर्विधः D) पञ्चविधः

112. दूषणत्रयरहितो धर्मः ----।

A) ज्ञानम् B) मिथ्या C) अभावः D) लक्षणम्

113. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली केन रचिता ?

A) अन्नंभट्टेन B) विश्वनाथेन

C) उदयनेन D) जयन्तभट्टेन

114. क्षित्यादिकं -----कार्यत्वात्।

A) नित्यम् B) सुन्दरम् C) कर्तृजन्यम् D) करणम्

115. तद्भिन्नत्वे सति तद्गतभूयोधर्मवत्वम् किम् ?

A) सौन्दर्यम् B) सादृश्यम् C) वैधर्म्यम् D) विज्ञानम्

116. गुणकर्ममात्रवृत्तिहेतुत्वम्किम् ?

A) समवायि B) निमित्तम्

C) अन्यथासिद्धम् D) असमवायि

117. अनुभूतिःकतिविधा ?

A) दशविधा B) चतुर्विधा C) पञ्चविधा D) षड्विधा

118. वेदान्तसारस्य कर्ता कः।

A) धर्मराजः B) श्रीशङ्करः C) सदानन्दः D) भास्करः

119. वेदान्तसारानुसारेण उपासनायाः प्रयोजनं किम् ?

A) मोक्षः B) चित्तैकाग्र्यम् C) जीवन्मुक्तिः D) सुखप्राप्तिः

120. यथोचितं योजयत-

a. श्रीशङ्करः	1. लोकायतम्
b. कपिलः	2. अद्वैतम्
c. चार्वाकः	3. योगः
d. पतञ्जलिः	4. सांख्यम्

A) a -2, b -4, c -3, d -1 B) a -4, b -3, c -1, d -2
C) a -2, b -4, c -1, d -3 D) a -3, b -4, c -1, d -2

****